

Růst a zánik, narození a smrt: kyvadlo života

Pietro Archiati

Význam velkého obratu uprostřed života snadněji pochopíme, podíváme-li se na podobně probíhající jevy, jako je například rytmus spánku a bdění. V první polovině života se totiž, přesně jako ve spánku, budují síly, které jsou ve druhé polovině života, respektive při bdění spotřebovávány, až se člověk nakonec zase oddá klidu, aby se vyzbrojil pro nový den. Výstavbu a odbourávání, spánek a bdění, život a vědomí můžeme přirovnat k výkyvům kyvadla. Tímto rytmickým kyvadlovým pohybem se vyznačuje mnoho životních procesů. Jestliže jsou například intenzivně rozvíjeny tělesné funkce, klesá zároveň intelektuální činnost.

Málokdo namáhal své tělo měrou tak vysokou jako František z Assisi. Choval se k němu jako k tažnému zvířeti či k soumarovi a škádlivě ho nazýval „oslíkem“, který ho věrně nese životem a pomáhá mu co možná nejvíce holdovat potěšením ducha.

Také v umění lze najít příklady tohoto vztahu, třeba Botticelliho *Zrození Venuše*. Ze vypadá poněkud hubená, je dáno i tím, že intenzivní láska stravuje tělo. Kdyby Botticelli dal své Venuši více oblosti, tuto skutečnost by nevyjádřil.

O „správném“ poměru mezi výstavbou a odbouráváním životních sil nelze učinit žádný obecně platný výrok, je to různé člověk od člověka. Každý musí sám za sebe přijít na to, jak nalézt rovnováhu mezi oběma stránkami. Tak si o tom, zda František z Assisi své tělo třeba neopotřebovával nadměru, nemůžeme dovolit žádný úsudek, neboť jeho životní cesta platí jen pro něj a nikdo jiný než on ji nemůže posoudit. Co je pro jednoho dobré, pro druhé ještě dlouho dobré být nemusí. Jedna věc je však jistá: kdyby se člověk nepřestajně věnoval výstavbě životních sil, přišel by o to nejlepší v životě; na druhou stranu by nadměrné spotřebovávání vedlo k brzkému vyčerpání všech zásob.

Když se někdo několik měsíců postil nebo se dřel a v důsledku toho se cítí poněkud unavený a opotřebovaný, dříve či později si řekne: „Teď je načase, abych zase více jedl a déle spal!“ Důležité je, aby toto rozhodnutí učinil on sám. Nikdo to nemůže udělat za něj, protože správná rovnováha mezi výstavbou a odbouráváním je u každého člověka jiná.

Tato rovnováha se navíc během let posouvá. Ve dvaceti člověk hospodaří s energií jinak než v šedesáti. Jako mladý by člověk možná chtěl mít děti, aby život na Zemi umožnil jiným individualitám. Starou matkou, jejíž tělo je navíc poznamenáno askezí, by na svět asi nikdo být přiveden nechtěl. Jak by mohla dokázat zabezpečit své dítě životní energií, když její síly dostačují právě tak ještě pro ni samotnou? Jak by si na druhou stranu museli připadat mladší lidé, kdyby ti starší měli v sedmdesáti stále ještě tytéž fyzické síly jako ve dvaceti? Patrně by považovali za velmi podivné, že mají rodiče nebo dokonce prarodiče, kteří si s nimi v mládí a síle v ničem nezadají.

Kdyby v životě nenastával obrat k tělesnému úpadku, nechtěl by nikdo opustit vnější jeviště života a udělat místo mladším. Komu se ve zralém věku podaří narůstající měrou čerpat radost z duchovních požitků, pro koho bude stále důležitější pěstování poznání a styk s božstvím, ten bude více než šťastný, že může mladým lidem přenechat všechno, co beztoho dovedou lépe. I jim musí být dovoleno sbírat zkušenosti, které jsou pro ně zamýšleny.

Ve způsobu, jakým je vystavěn lidský život, se skrývá „nadlidská“, naši představivost daleko přesahující moudrost, jíž se ovšem cítíme být neodolatelně přitahováni. Díky tomu je možné, abychom z obratu v polovině svého života vyzískali pozitivní smysl a s vděčností poznali a uchopili možnosti vnitřního růstu, které nám tento obrat skýtá.